

**Συμπαραστάτης
του Πολίτη και της Επιχείρησης
Περιφέρειας Ηπείρου**

**Ετήσια Έκθεση
έτους 2013**

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΕΤΟΥΣ 2013

Υποβάλω, κατά τα οριζόμενα στο αρ. 179 παρ. 4 του Ν. 3852/2010, την ετήσια έκθεση (έτους 2013) και παρακαλώ όπως μεριμνήσετε για την παρουσίαση και συζήτησή της, κατά την ειδική συνεδρίαση του Περιφερειακού Συμβουλίου, κατά τις διατάξεις του αρ. 185 του ίδιου ως άνω Νόμου.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ένας χρόνος οικονομικής κρίσης, αλλά και της εξ αυτής κοινωνικής κόπωσης πέρασε. Η κρίση επέτεινε την ούτως ή άλλως ελλειμματική εμπιστοσύνη των πολιτών στους θεσμούς και έφθειρε την αξιοπιστία που απαιτείται για την επίλυση των προβλημάτων της ελληνικής κοινωνίας.

Η επιδείνωση των οικονομικών δεδομένων, είχε δυσμενείς επιπτώσεις σε όλο το φάσμα των σχέσεων μεταξύ διοίκησης και πολιτών. Το υποκειμενικό στοιχείο, δικαιολογημένο ως ένα βαθμό, βάρυνε από την πλευρά των οργάνων της διοίκησης έναντι των πολιτών και επιχειρηματιών. Ο φόβος των απολύσεων, των μετατάξεων, της εφεδρείας, καθώς και η μείωση των αποδοχών, έφερε το διοικητικό προσωπικό σε ιδιαίτερα δύσκολη θέση.

Αλλά και η περιστολή των δημόσιων δαπανών επηρέασε προς το χειρότερο τη λειτουργία της διοίκησης ώστε να μπορέσει να ανταποκριθεί με επάρκεια στις ανάγκες που διαμορφώθηκαν στην παρούσα συγκυρία. Μειωμένες υπηρεσίες πρόνοιας, καθυστερήσεις πληρωμών, καθυστερήσεις στην απονομή των συντάξεων, χειροτέρευση εργασιακών σχέσεων, υπερφορολόγηση, επιθετικότητα των Τραπεζών, είναι μια σειρά θεμάτων που κυριάρχησαν στα αιτήματα των πολιτών.

Όλα αυτά αύξησαν τις προσδοκίες των πολιτών από τον Συμπαραστάτη, οι οποίοι ζητούν παρέμβαση και συμπαράστασή του στα προβλήματά τους, πράγμα που φαίνεται στα ποιοτικά χαρακτηριστικά των αιτημάτων τους.

Αρμοδιότητες Περιφερειακού Συμπαραστάτη

Κατά το νόμο ο Περιφερειακός Συμπαραστάτης του Πολίτη και της Επιχείρησης έχει ως αποστολή την διαμεσολάβηση μεταξύ πολιτών και επιχειρήσεων και των Υπηρεσιών της Περιφέρειας, των νομικών της προσώπων και των επιχειρήσεων της, με σκοπό την προστασία των δικαιωμάτων των πολιτών και των επιχειρήσεων, την έγκαιρη καταπολέμηση της κακοδιοίκησης, την τήρηση της νομιμότητας, τη διασφάλιση της αμεροληψίας των Περιφερειακών Αρχών, τη βελτίωση της εξυπηρέτησης των πολιτών και των επιχειρήσεων.

Ο Περιφερειακός Συμπαραστάτης του Πολίτη λειτουργεί προς τα έσω μεν ως εσωτερικός ελεγκτικός μηχανισμός, δηλαδή επιβλέπει την ορθή και νομότυπη λειτουργία των διοικητικών υπηρεσιών, προς τα έξω δε, ενεργεί ως διαμεσολαβητής στη σχέση των πολιτών και των επιχειρήσεων με τις Υπηρεσίες της Περιφέρειας, των νομικών της προσώπων και των επιχειρήσεών της.

Πέραν του στενού αυτού πλαισίου αρμοδιοτήτων, οι πολίτες επιζητούν από το Συμπαραστάτη την παρέμβασή του σε μία σειρά θεμάτων που σχετίζονται με τις οικονομικές επιπτώσεις της κρίσης όπως π.χ. ρύθμιση δανείων και διαφορές με Τράπεζες, υπέρμετρες φορολογικές επιβαρύνσεις, καθυστερήσεις συντάξεων και ασφαλιστικών εισφορών, εργασιακές διαφορές, είναι δε έντονο το αίτημα για περισσότερη κοινωνική δικαιοσύνη, δια της αναλογικής κατανομής των βαρών σε όλους.

Στατιστικά στοιχεία

Κατά τη διάρκεια του έτους 2013, προσέφυγαν στο Συμπαραστάτη με αιτήματά τους 298 πολίτες, 92 επιχειρηματίες και 37 ομάδες πολιτών από όλη την Ήπειρο, ήτοι συνολικά είχαμε 427 υποθέσεις που έπρεπε να αντιμετωπιστούν. Κατά περιοχές, από την Περιφερειακή Ενότητα Ιωαννίνων είχαμε 329 προσφυγές, από την Περιφερειακή Ενότητα Άρτας 18, από την Περιφερειακή Ενότητα Πρέβεζας 30, από την Περιφερειακή Ενότητα Θεσπρωτίας 29, είχαμε δε και 21 προσφυγές αλλοδαπών.

Τα θέματα που απασχόλησαν το γραφείο του Συμπαραστάτη κατά αρμοδιότητα και κατηγορία είχαν ως εξής:

1. Εξήντα τρεις (63) υποθέσεις αφορούσαν διαφορές πολιτών και επιχειρηματιών με Τράπεζες σχετικά με δάνεια και κάρτες.
2. Εβδομήντα τέσσερις (74) ήταν αρμοδιότητας της Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης Ηπείρου.
3. Σε πενήντα οκτώ (58) υποθέσεις εμπλέκονταν Υπουργεία, Οργανισμοί του Δημοσίου και Ν.Π.Δ.Δ.
4. Τριάντα δύο (32) ήταν με υπηρεσίες διάφορων Δήμων της Ηπείρου.
5. Πενήντα δύο (52) περιπτώσεις αφορούσαν προβλήματα με ασφαλιστικούς οργανισμούς.
6. Είκοσι έξι (26) υποθέσεις αφορούσαν εργασιακά δικαιώματα ή ήταν εργατικές διαφορές.
7. Είκοσι επτά (27) υποθέσεις αφορούσαν το τέλος ακινήτων μέσω των λογαριασμών της ΔΕΗ.
8. Δώδεκα (12) υποθέσεις αφορούσαν πολεοδομικές διαφορές και εκκρεμότητες.
9. Ογδόντα τρεις (83) δε περιπτώσεις ήταν διάφορες και ποικίλου περιεχομένου.

Από τις 74 υποθέσεις της Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης Ηπείρου, 58 ήταν νόμιμες και βάσιμες, 10 ήταν αβάσιμες και 6 εκκρεμούσαν στα Δικαστήρια. Εκ των 58 βάσιμων αναφορών πολιτών και επιχειρηματιών επιλύθηκαν ή βρίσκονται στο στάδιο της επίλυσης 45 υποθέσεις, δεν επιλύθηκαν δε 13 από

αυτές. Παράλληλα το γραφείο του Συμπαραστάτη απάντησε σε 91 περιπτώσεις με γραπτά του κείμενα σε αιτήματα πολιτών.

Προς επίλυση των προβλημάτων επιδιώχτηκε η συνεργασία και συναίνεση με τις διάφορες υπηρεσίες. Με τις αντίστοιχες της Περιφέρειας η συνεργασία ήταν καλή και αποτελεσματική. Το ίδιο καλή ήταν με την Επιθεώρηση Εργασίας, τη ΔΕΗ και τη ΔΟΥ. Οι υπηρεσίες των περισσότερων Δήμων της Ηπείρου ήταν συνεργάσιμες και θετικές. Πρόβλημα στην επικοινωνία και συνεργασία είχαμε με τις υπηρεσίες των Υπουργείων και των Δημόσιων Οργανισμών που εδρεύουν στην πρωτεύουσα.

Το υπ' αριθμόν ένα πρόβλημα της κοινωνίας μας εξακολουθεί να είναι το πρόβλημα της ανεργίας. Παράλληλα το επίπεδο και οι συνθήκες των εργασιακών σχέσεων έγιναν χειρότερες. Λιγόστεψαν οι θέσεις εργασίας τόσο στο δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα, οι απολύσεις αυξήθηκαν, λιγόστεψαν οι συμβάσεις πλήρους απασχόλησης και γενικά έχουμε μία σειρά δυσμενών μέτρων σε βάρος των εργαζομένων.

Με τις Τράπεζες, που υπήρχε δυσκολία συνεργασίας τα προηγούμενα χρόνια έναντι των δανειοληπτών, είχαμε αλλαγή από μέρους τους, προς μια πιο ευέλικτη πολιτική στην αναπροσαρμογή και ρύθμιση των αξιώσεών τους. Δεν παύουν όμως τα προβλήματα πολιτών και επιχειρήσεων με τις Τράπεζες και τα δάνειά τους, να είναι το πιο καυτό πρόβλημα, μετά την ανεργία, που αντιμετωπίζει η τοπική κοινωνία.

Πολλές προσφυγές είχαμε για το ειδικό τέλος ακινήτων (ΕΕΤΗΔΕ/ΕΕΤΑ) και συγκεκριμένα για τον υπολογισμό και το ύψος του ποσού, καθώς και τον τρόπο είσπραξης αυτού. Τα σφάλματα στον υπολογισμό του συγκεκριμένου τέλους, τις περισσότερες φορές αποκαθίσταντο δια του εξώδικου συμψηφισμού των εκατέρωθεν απαιτήσεων.

Στο πεδίο της κοινωνικής ασφάλισης είχαμε επιδείνωση του φαινομένου των καθυστερήσεων κατά την έκδοση των συνταξιοδοτικών αποφάσεων από τους ασφαλιστικούς οργανισμούς (ξεπερνούν το έτος) καθώς και στην καταβολή των παροχών υγείας στους ασφαλισμένους.

Σημαντικό πρόβλημα υπήρχε με την πιστοποίηση αναπηρίας μέσω του ΚΕΠΑ, τόσο με τη δυσκολία σύγκλισης των επιτροπών πιστοποίησης, όσο και με τις καθυστερήσεις στην έκδοση αποφάσεων.

Η νομοθετική διεύρυνση του ρόλου του Συμπαραστάτη δεν έγινε όπως αναμενόταν, γεγονός που θα βοηθούσε τα μέγιστα στην άμεση επίλυση πολλών προβλημάτων. Οι πολίτες όμως επιζητούσαν την παρέμβασή μας ακόμη και στις περιπτώσεις που γνώριζαν ότι δεν είχαμε την αντίστοιχη θεσμική αρμοδιότητα. Αυτό ανάγκασε το γραφείο να προστρέξει για βοήθεια στο θεσμό του Συνηγόρου του Πολίτη προκειμένου να ανταποκριθεί σε όλα σχεδόν τα αιτήματα των πολιτών.

Τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των αιτημάτων των πολιτών όπως αυτά καταγράφονται στην παρούσα έκθεση, αντανακλούν σε μεγάλο βαθμό τη δυσμενή οικονομική κατάσταση που αυτοί βιώνουν.

Προτάσεις

A. Γενικά

Η αύξηση αρμοδιοτήτων στην Περιφέρεια, χωρίς αντίστοιχη αύξηση των πόρων ή των δυνατοτήτων για ύπαρξη οικονομικής αυτοτέλειάς της, δεν μπορεί να προσφέρει καμία ουσιαστική βοήθεια στο μοντέλο διοίκησης που απαιτεί η εποχή.

Η παρουσία του κεντρικού κράτους μέσω των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, εξακολουθεί να δημιουργεί προβλήματα στη λειτουργία της αυτοδιοίκησης και των οργάνων της, ενώ θα έπρεπε να εξαντλείται σε ποιοτικό έλεγχο αυτών μόνο.

Η Ελληνική Διοίκηση έχει παγιδευτεί σε ένα τεράστιο νομικό πλαίσιο, το οποίο αφενός μεν δεν αφήνει κανένα περιθώριο στο προσωπικό του για

ανάληψη πρωτοβουλιών, αφετέρου δε αποτελεί τροχοπέδη για οποιαδήποτε οικονομική και επιχειρηματική δραστηριότητα.

Είναι αναγκαία εργαλεία σήμερα, για κάθε μορφής ανάπτυξη, η ολοκλήρωση του κτηματολογίου και η σύνταξη δασολογίου για την προστασία της δημόσιας περιουσίας, την ανάπτυξη και την προστασία του περιβάλλοντος.

Πρέπει να καλυφθεί – στις Περιφέρειες που δεν έγινε – η θέση του ελεγκτή νομιμότητας, σύμφωνα με τα άρθρα 216 επ. του Ν. 3852/2010.

Οι μηχανισμοί ελέγχου της Δημόσιας Διοίκησης συνολικά, λειτουργούν ανεξάρτητα ο ένας από τον άλλο, χωρίς συνεργασία και κοινή αντίληψη, ώστε να αποφεύγεται η αλληλοεπικάλυψη αρμοδιοτήτων και η μη αποτελεσματική παρέμβαση, με βάση τα κοινά ποιοτικά και όχι ποσοτικά χαρακτηριστικά.

B. Ειδικά

Σε επίπεδο λειτουργίας του μηχανισμού της Περιφέρειας η χρονιά που πέρασε ήταν ένα σύστημα αναλογικών καταστάσεων με τη λειτουργία του να επηρεάζεται από τη γενικότερη ανησυχία και ανασφάλεια του προσωπικού, λόγω του κινδύνου της εφεδρείας και των μετατάξεων.

Για καλύτερο προγραμματικό ορθολογισμό και προς τόνωση της ανάπτυξης και αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση της ανεργίας, είναι αναγκαία η αλλαγή σε δύο αλληλοεξαρτώμενους τομείς:

α) Καλύτερη αξιοποίηση του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης (ήδη ΕΣΠΑ), του οποίου ο σχεδιασμός και τα κονδύλια θα πρέπει να γίνονται από τις Περιφέρειες και όχι από το κεντρικό κράτος, το οποίο θα πρέπει να αρκείται στον εποπτικό του ρόλο μόνο.

β) Να συνταχθεί και αναρτηθεί ηλεκτρονικά ένα είδος Οδηγού του Πολίτη, ο οποίος θα ενημερώνει τους ενδιαφερόμενους για τα προγράμματα, τις επενδύσεις, τα σεμινάρια κ.λ.π. και γενικά θα αποτελεί χρήσιμο καθημερινό εργαλείο επιχειρηματικού ενδιαφέροντος.

Είναι απαραίτητη η εγκαθίδρυση ενός μηχανογραφικού συστήματος το οποίο θα ενημερώνει σε καθημερινή βάση τα αιτήματα που εισήλθαν, τους υπαλλήλους που τα χρεώθηκαν και την πορεία εκάστου αυτών.

Είναι αναγκαία η διεξαγωγή προγραμμάτων επιμόρφωσης του προσωπικού.

Η σύνταξη εκ μέρους των υπηρεσιών εντύπων και οδηγιών, για ενημέρωση των πολιτών, σε τομείς που έχουν άμεση σχέση με το κοινό και τις επιχειρήσεις.

Οποιαδήποτε απόφαση να εκδίδεται κατόπιν προηγούμενης ακρόασης του ενδιαφερόμενου.

Είναι αναγκαία η βελτίωση και προσαρμογή του Οργανισμού της Περιφέρειας, στα νέα δεδομένα, όπως αυτά διαμορφώθηκαν μετά τις μεταβολές που έγιναν.

Οι περισσότεροι παραγωγικές διευθύνσεις της Περιφέρειας (Τεχνικών Έργων, Αγροτ. Οικονομίας, Βιομηχανίας) να έχουν ιδιαίτερη νομική υποστήριξη για αντιμετώπιση των αυξημένων απαιτήσεων και της ιδιαιτερότητας των θεμάτων που διαχειρίζονται.

Σχεδόν όλες οι επιχειρήσεις που προσέφυγαν στο γραφείο του Συμπαραστάτη, ήταν μικρές επιχειρήσεις που λειτουργούν σε οικογενειακή βάση ή με ελάχιστους εργαζόμενους. Οι περισσότερες αντιμετωπίζουν οικονομικά προβλήματα και προσπαθούν να επιβιώσουν κάτω από αντίξοες συνθήκες. Με μικρότερη προκατάληψη και γραφειοκρατία μπορούν να στηριχθούν, στο βαθμό που αυτό εξαρτάται από τις υπηρεσίες της Περιφέρειας.

Συμπερασματικά

Η Διοίκηση στην παρούσα συγκυρία, περισσότερο από ποτέ, παρακάμπτοντας τις υποκειμενικές δυσκολίες και αναβαθμίζοντας τις υπηρεσίες της, μπορεί να βρεθεί σε αντιστοιχία προς τη χειμαζόμενη Ελληνική

κοινωνία, ώστε να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις της και να προσφέρει στους πολίτες στήριξη και διέξοδο, στο βαθμό που της αναλογεί. Μόνο έτσι θα μπορέσει να αποκτήσει την απολεσθείσα αξιοπιστία της και να στηρίξει το αίτημα για κοινωνική δικαιοσύνη όπως αυτό αποτυπώνεται στις προσφυγές των πολιτών προς όλες τις ανεξάρτητες αρχές.

Οι θεσμοί από μόνοι τους δεν προσδίδουν κύρος σε αυτούς που τους εκπροσωπούν. Το κύρος, η αξιοπιστία και ο σεβασμός της κοινωνίας κερδίζονται με την καθημερινή παρουσία και την οντότητα του φορέα εκάστης.

Ως Συμπαραστάτης του Πολίτη και της Επιχείρησης για την Ήπειρο, προσπάθησα, βασιζόμενος στο πνεύμα και όχι στο γράμμα του νόμου, να ανταποκριθώ στο αίτημα των πολιτών για υπεράσπισή τους, έναντι φαινομένων γραφειοκρατικής αγκύλωσης, κακοδιοίκησης και καταχρηστικής άσκησης εξουσίας.

Τον Συμπαραστάτη κατά τον νόμο ελέγχει το Περιφερειακό Συμβούλιο στο οποίο και λογοδοτεί και κανένας άλλος εξωθεσμικός μηχανισμός. Ο έλεγχος του Περιφερειακού Συμβουλίου μπορεί να γίνει είτε άμεσα (όλες οι υποθέσεις που απασχόλησαν το γραφείο είναι καταγεγραμμένες) είτε έμμεσα δια των πολιτών που προσέφυγαν στις υπηρεσίες του (όχι μόνο όσων το πρόβλημα λύθηκε).

Αποφεύγοντας τον πειρασμό της δημοσιότητας, προσπάθησα να ανταποκριθώ στην προ τριετίας εκλογή μου και την εντολή που μου δώσατε για την καλύτερη δυνατή υπεράσπιση των πολιτών της περιοχής...

Ιανουάριος 2014

ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΗΣ
ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ
Απόστολος Δ. Οικονόμου